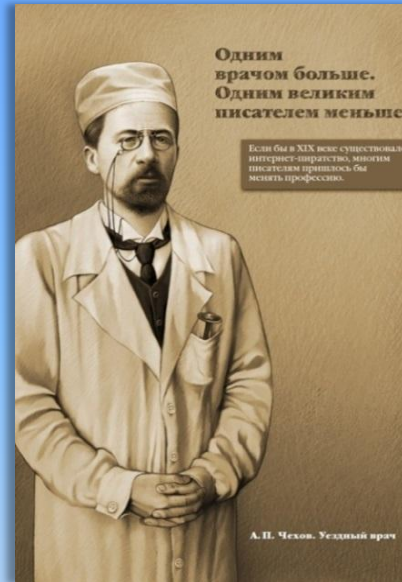
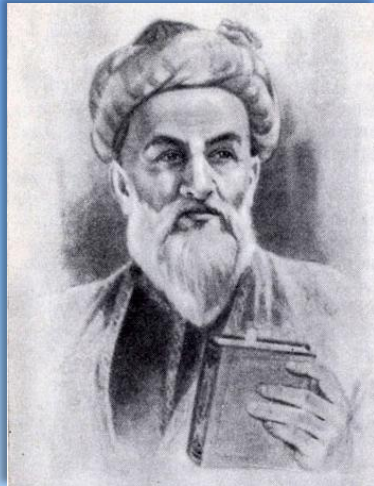

ОБРАЗ МЕДИКА В ЛИТЕРАТУРЕ

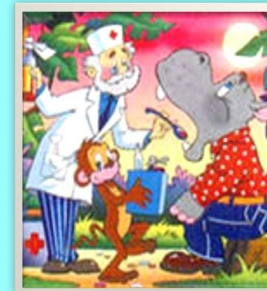
Михаил Афанасьевич Булгаков по профессии был врачом, а прославился как писатель. Вот что бывает, когда у врача разборчивый почерк.

Аtkritka.com

**Всех излечит, исцелит.
Добрый доктор- Айболит.**

«Айболит».

« Жодна спеціальність не приносить часом стільки моральних переживань , як лікарська»

А. ЧЕХОВ

Велике значення має формування світогляду медичних працівників - представників найгуманнішої професії, борців за життя і здоров'я людини. Воно пов'язане із вихованням у них любові до своєї професії, почуття відповідальності за долю людей, виробнича і творча діяльність яких настільки важлива для держави і народу.

Виховання громадянського обов'язку, етики медичного працівника відбувається не тільки у процесі навчання і роботи. Велику роль у цьому відіграє художня література. Вона, не відкидаючи романтичних уявлень, що з ними пов'язана професія, допомагає студентам ознайомитися з прозаїчною стороною медицини, з конкретними трудностями роботи.

Врачи бывали разными всегда :

Один пред трудной хворостью смирялся,

Другой же не сдавался никогда

И шел вперед. И бился и сражался!

Горел, искал и в стужу и в грозу,

Пусть не всегда победа улыбалась,

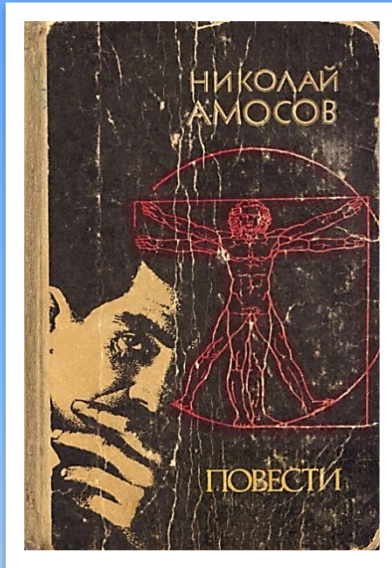
И все же было. Чудо совершалось.

И он счастливый смахивал слезу. . .

Э. Асадов

- Доктором может быть не каждый. Это действительно призвание. Эта профессия подходит тем, кто искренне хочет помогать людям, кто умеет сопереживать, тем, кто работоспособен. Если все эти качества соединены в одном человеке, то у него есть шанс стать настоящим Врачом с большой буквы.

ПИСЬМЕННИКИ – МЕДИКИ

Амосов Н. М.

Повести / Н. М. Амосов. – Киев : «Дніпро», 1984. – 616 с.

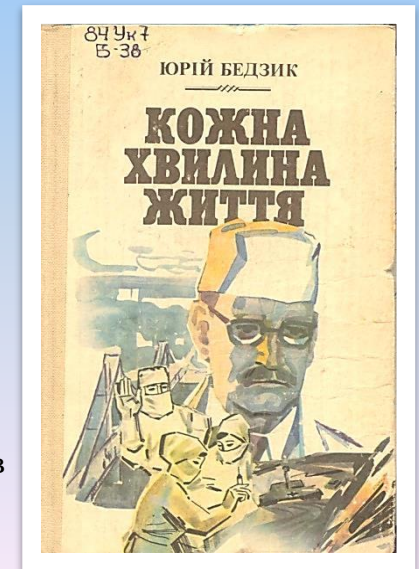
М. М. Амосов завжди писав про головне : він не мав часу, не мав бажання писати «просто так». У цьому вбачається один із головних секретів його успіху у читачів. Амосову не треба вигадувати або домислювати своїх героїв, не потрібно їздити у творчі відрядження у пошуках «життєвого матеріалу» - він пише лише про найголовніше, найближче, вистраждане.

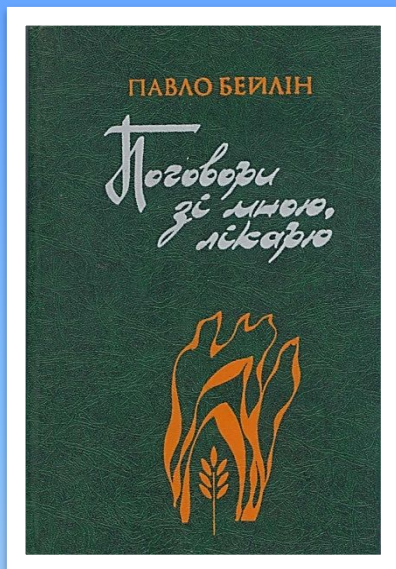
Бедзик Ю. Д.

Кожна хвилина життя : роман / Ю. Д. Бедзик. – Киев : Молодь, 1984. – 206 с.

У романі відомого українського письменника діють вчені – медики. Доктор Рубанчук відкрив новий метод трансплантації внутрішніх органів; важливе відкриття в царині медицини зробив німецький вчений Рейч.

Роман присвячений боротьбі за мир, за світле майбутнє людства на планеті Земля.

Бейлін П. Ю.

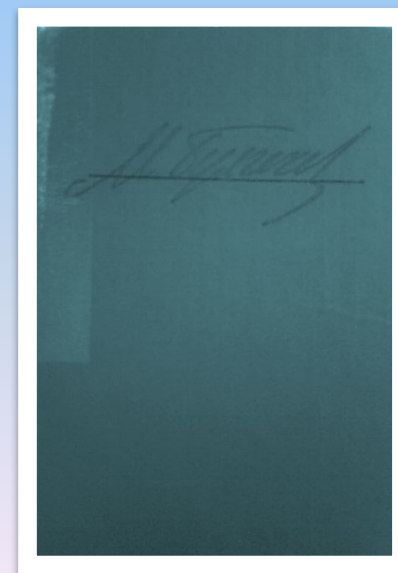
Поговори зі мною, лікарю : повісті / П. Ю. Бейлин. – Киев : Дніпро, 1982. – 562 с.

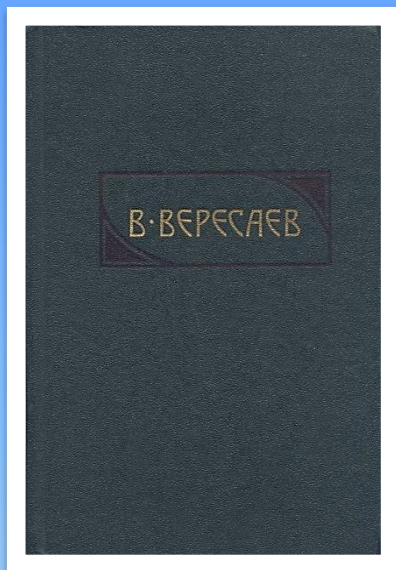
До книжки увійшли твори відомого сучасного українського письменника і лікаря про самовіддану працю медиків, бесіди й роздуми про медицину, про життя і поведінку людини в новому суспільстві.

Булгаков М. А.

Избранные произведения: в 2 т. Т. 1 / М. А. Булгаков. – Киев : Дніпро, 1989. – 766 с.

«Записки юного лікаря» - переживання, почуття, ставлення до роботи – достеменні переживання і почуття самого автора. Саме такою і має бути наша оцінка юного за віком, та вже навченого медициною і життям лікаря із Мур'єва, оцінка земських його буднів, безкінечних тяжких доріг у виючих завірюхах. Вдивімося ж у лікарський образ – самого Булгакова та його героя, вслухаємося в думки про медицину. І хоча він змальовує життєві колізії лише штрихом, за маленьким епізодом постає вся картина цілком.

Вересаев В. В.

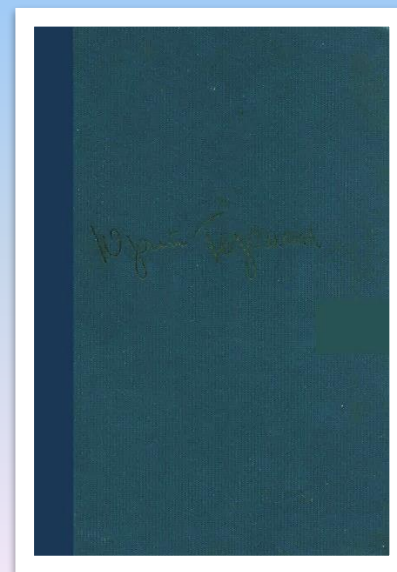
Сочинение: в 4 т. Т. 1 : повести, роман / В. В. Вересаев. – Москва : Правда, 1990. – 605 с.

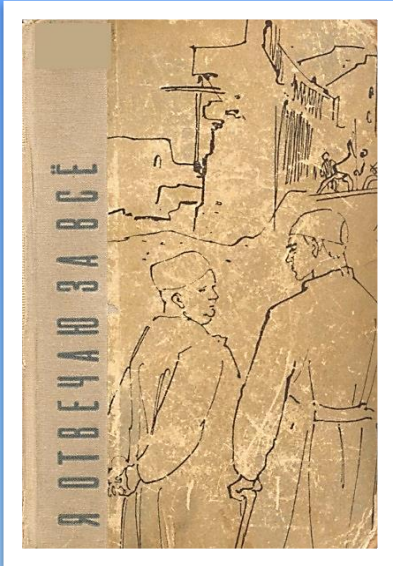
Повість «Без дороги» - щоденник лікаря Дмитра Чеканова, що відмовився від наукової кар'єри, від заможного майбутнього і, сповнений бажання служити народу, стає земським лікарем.

Герман Ю.

Собрание сочинений: в 6 т. Т. 4. Подполковник медицинской службы : повесть. Дело, которому ты служишь : роман / Ю. Герман. – Ленинград : Художеств. л-ра, 1976. – 496 с.

Начальника хірургічного відділення військового шпиталю Олександра Марковича Левіна люблять усі – від командуючого фронтом до санітарок. Люблять, незважаючи на непоказну зовнішність, на нелгідний характер, різкі зауваження оточуючим. Люблять за душевну шляхетність, порядність, істинну демократичність. Доктор Левін, що приречений на смерть від страшної хвороби не втрачає почуття власної гідності і не пасує перед недугом. Рятувати інших, робити свою справу – це і є життєвий і військовий подвиг цієї дивнуватой людини.

Герман Ю.

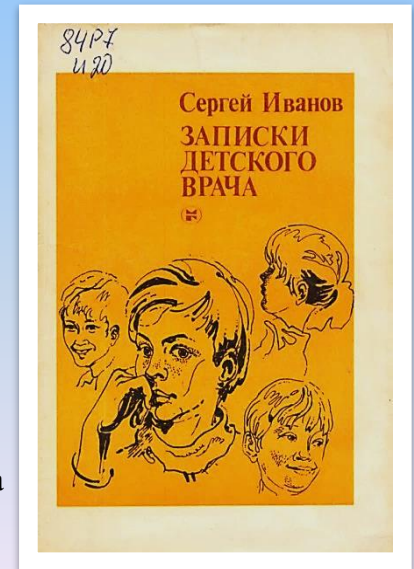
Я отвечаю за все : роман / Ю. Герман. – Москва; Ленинград : Совет. писатель, 1965. – 898 с.

Трилогія – багатоплановий твір про життєвий шлях лікаря Володимира Устименка. Він – практик, займається улюбленою справою у найважчих умовах, він добре і глибоко розуміє людей, завжди готовий взяти на себе найважчий тягар, найбільшу відповідальність. Поранення в руку позбавляє його можливості оперувати, однак, подолав відчай, він стає головним лікарем, талановитим адміністратором, що відновлює з руїни нову чудову лікарню. У своїй роботі Володимир Устименко не поодинокий. Поруч із ним його колеги – медики.

Иванов С. И.

Записки детского врача / С. И. Иванов. – Москва : Мол. гвардия, 1987. – 208 с.

Книга посвящена проблемам, с которыми сталкивается участковый врач – педиатр. Он показывает, какими качествами должен обладать сегодня детский врач. Книга написана на основе собственных наблюдений.

Кованов В. В.

Призвание / В. В. Кованов. – Москва : Политиздат, 1974. – 559 с.

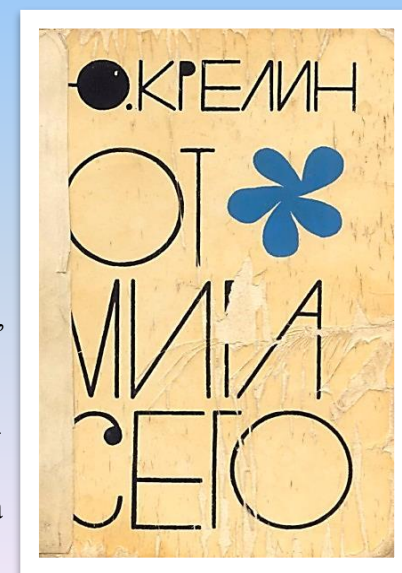
Книга В. В. Кованова – это рассказ видного ученого, хирурга – экспериментатора о своем жизненном пути, о призвании, высоком общественном долге врача. Автор размышляет над тем, как формируется, вырабатывается характер человека, посвятившего себя борьбе за здоровье и жизнь людей. Одна из главных тем книги – наша медицина, ее подвиг во время Великой Отечественной войны, ее выдающиеся деятели, традиции, проблемы и перспективы развития.

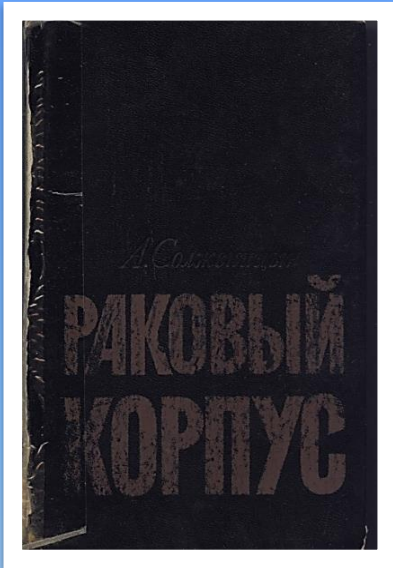
Крелин Ю.

От мира сего : повесть и роман / Ю. Крелин. – Москва : Совет. писатель, 1976. – 447 с.

Книгу Юлия Крелина составили повесть «От мира сего» и роман «Хирург». Хирург по профессии, автор не замыкается, однако, в узкопрофессиональной, медицинской сфере и ставит в своей книге ряд важных проблем – социальных, семейных, нравственно – этических.

Энергичный, волевой, самолюбивый Начальник, требующий во имя главной цели своей жизни – спасения людей – беспрекословного подчинения от помощников и учеников («От мира сего»), и добросердечный, лишенный тщеславия, наделенный обостренным чувством гражданского долга Мишкин («Хирург») – таковы главные герои произведений Ю. Крелина.

Солженицын А. И.

Раковый корпус : повесть / А. И. Солженицын. – Москва : Художеств. л-ра, 1990. – 462 с.

Олександр Іванович Солженіцин – всесвітньо відомий письменник, лауреат Нобелівської премії з літератури 1970 року.

В основі повісті «Раковий корпус» покладені автобіографічні факти – заслання, поневіряння по чужих оселях, страшна хвороба, котру вдалося перемогти.

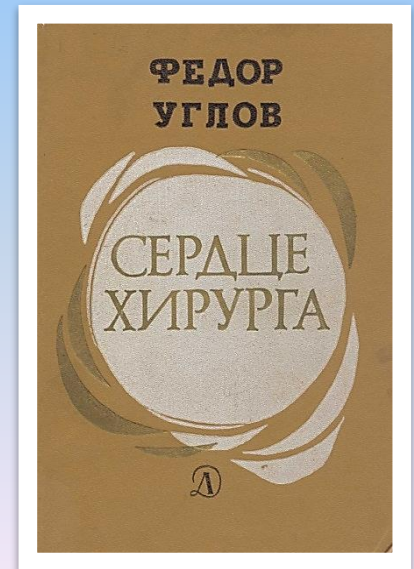
Пронизливо змальовані персонажі твору – лікарі, пацієнти корпусу №13. У кожного свій характер, свої думки, своя доля. Та сподівання у всіх одне : одужання.

Углов Ф.

Сердце хирурга : автобиографическая повесть / Ф. Углов. – Ленинград : Детская л-ра, 1987. – 270 с.

О своей жизни и работе, о высоком долге врача рассказывает действительный член Академии медицинских наук, профессор Ф. Г. Углов. Блестящий и смелый экспериментатор, искуснейший хирург, он спас жизнь тысячам людей.

Его книга построена на документальном материале. Кое-где лишь по соображениям такта пришлось изменить фамилии.

Чехов А. П.

Избранные произведения: в 3 т. Т. 1. Повести и рассказы / А. П. Чехов. – Москва : Художеств. л-ра, 1964. – 623 с.

Чехов – лікар не віддільний від Чехова - письменника. Медична практика, глибоке знання праці і побуту медичних працівників знайшли відображення в багатьох чудових його творах.

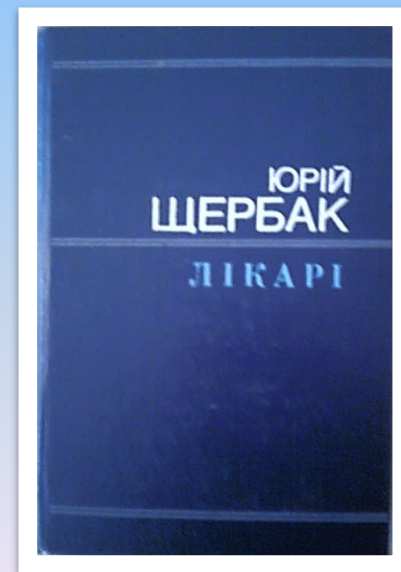
Щербак Ю.

Лікарі : роман, повість, оповідання / Ю. Щербак. – Київ : Дніпро, 1990. – 623 с.

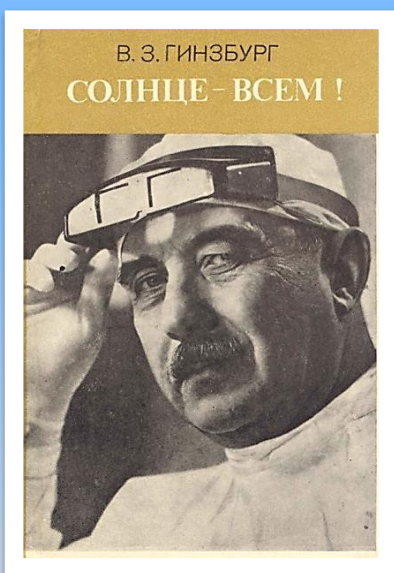
Медики й біологи – головні персонажі творів відомого українського письменника, доктора медичних наук.

У романі «Причини і наслідки» автор художньо осмислює деякі духовні процеси, що мали місце в нашому суспільстві напередодні чорнобильської катастрофи.

Дія повісті «Як на війні» починається в ту драматичну хвилину, коли п'ятеро працівників науково-дослідної лабораторії заражаються вірусом смертельної хвороби. До збірки входить також ряд оповідань.

ВИДАТНІ ДІЯЧІ МЕДИЧНОЇ НАУКИ МИНУЛОГО І СУЧАСНОГО

Гинзбург В. З.

Солнце – всем! / В. З. Гинзбург. – Киев : Здоров'я, 1985. – 248 с.

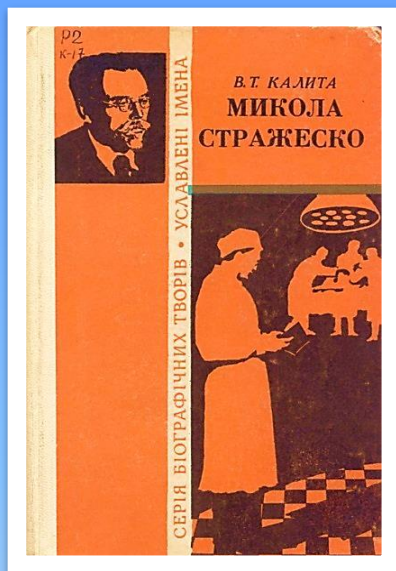
В книге рассказывается о жизни и деятельности профессора В. Е. Шевалева – ученика и последователя акад. В. П. Филатова, талантливого ученого-офтальмолога, виртуозного хирурга. Для офтальмологов и широких кругов читателей.

Ивин М.

Судьба Николая Вавилова : документальная повесть, очерки / М. Ивин. – Ленинград : Совет. писатель, 1991. – 416 с.

Книга ленинградского писателя – документалиста М. Ивина – о нашем великом биологе, агрономе и географе Николае Ивановиче Вавиллове. И не только о том, что сделал академик, но и как совершал он свои исследования, как боролся с невеждами и злопыхателями, с какой принципиальностью отстаивал истинную науку, какой ценой заплатил за победу, достигнутую, увы, после его трагической кончины.

Калита В. Т.

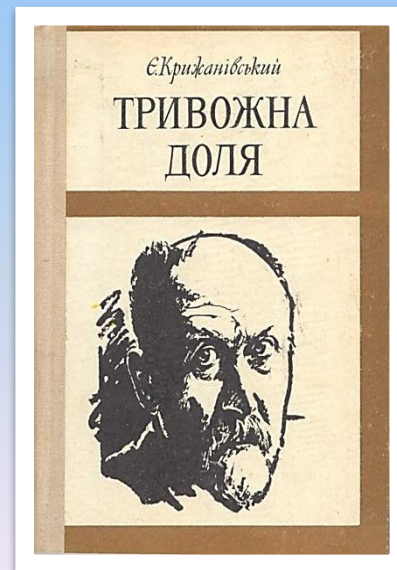
Микола Стражеско : біографічна повість / В. Т. Калита. – Київ : Молодь, 1977. – 200 с.

Даний твір, який є першою спробою в белетристиці відтворити життя й діяльність одного з фундаторів вітчизняної наукової школи терапевтів, за своєю спрямованістю далеко виходить за рамки суто біографічного жанру. Автор книги цілком обґрунтованими узагальненнями прагне викликати у молодого читача інтерес до науки, прищепити повагу до благородної, самовідданої й натхненної праці вчених.

Крижанівський Є.

Тривожна доля / Є. Крижанівський. – Київ : Молодь, 1971. – 174 с.

Книга Є. Крижанівського «Тривожна доля» присвячена світлій пам'яті видатного мікробіолога, одного з основоположників вітчизняної епідеміології, академіка Данила Кириловича Заболотного, який вніс неоціненний вклад в організацію радянської охорони здоров'я. Наукові праці та відкриття вченого принесли йому світову славу. В останні роки життя Д. К. Заболотний був президентом Академії наук Української РСР.

Могилевский Б.

Жизнь Пирогова. Илья Мечников : повести / Б. Могилевский. – Москва : Детская л-ра, 1979. – 525 с.

Далеке дитинство. Горище будинку Богомолвих. Худенький, з великим чолом юнак присягається всі свої сили віддати пізнанню природи. Ілюша Мечников обирає свій життєвий шлях.

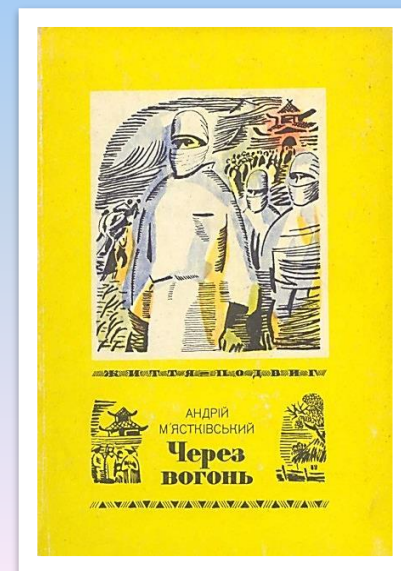
Клятву, що була дана в юності на вірність науці, Ілля Ілліч свято виконував усією великою працею свого великого життя. Ім'я Мечникова увійшло в історію як ім'я одного з фундаторів сучасної біології і наукової медицини.

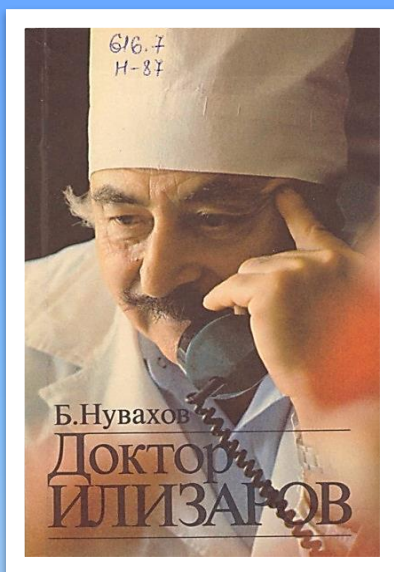
Якщо у мандрах рідною країною доведеться вам побувати у місті Вінниця, завітайте до садиби Вишня до заснувшої навіки великій людині – Миколі Івановичу Пирогову. Він віддав майбутнім поколінням величезну працю свого життя. Слава створенню вчення про антисептику, слава чудового перетворення хірургічних шпиталей із похмурних осередків смертельних зараз у заклади, де рятують від смерті, належить засновнику сучасної хірургії М. І. Пирогову.

М'ястківський А.

Через вогонь : повість / А. М'ястківський. – Київ : Веселка, 1971. – 167 с.

Повість про славного сина українського народу, видатного вченого-мікробіолога Д. К. Заболотного, який врятував людство від «чорної смерті» - так називали колись чуму. Тисячі, сотні тисяч людських життів забирала вона щороку. Учені в різних кінцях світу билися над тим, як перепинити шлях страхітливій хворобі. Життя Данила Заболотного – це справжній науковий подвиг. Смертельно небезпечні експедиції в Індію, Китай, Аравію, де лютувала чума, випробування на собі нової вакцини, невтомна діяльність задля розвитку української науки – про все це схвильовано і яскраво розповідається в повісті А. М'ястківського.

Нувахов Б.

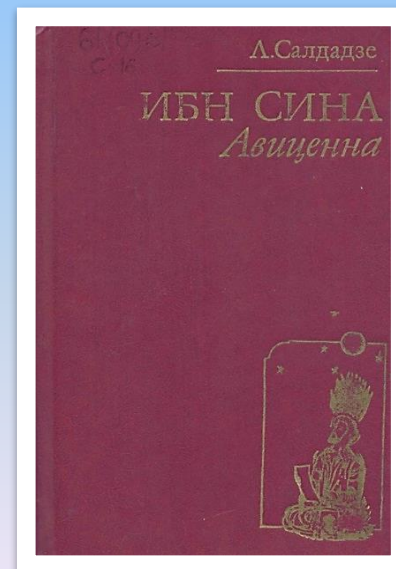
Доктор Илизаров / Б. Нувахов. – Москва : Прогресс, 1988. – 160 с.

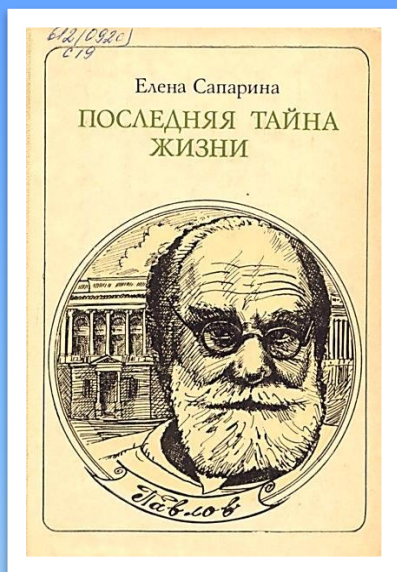
В книге дается яркий образ всемирно известного ученого-новатора Г. А. Илизарова, создателя нового направления в хирургии, по методу лечения которого возвращено к полноценной жизни свыше 600 тысяч пациентов. Высказанные в разное время и собранные воедино в книге мысли врача-гуманиста и патриота, несомненно, заинтересуют широкие круги читателей.

Салдалзе Л. Г.

Ибн Сина (Авиценна) : Страницы великой жизни / Л. Г. Салдалзе. – Ташкент : Изд-во литературы и искусства, 1985. – 464 с.

Через документы, легенды, древние рукописи, а также сюжет (1920-й год, Бухарский эмират судит Ибн Сину) рассказывается о трагической скитальческой жизни великого философа, ученого, врача и поэта Ибн Сины (Авиценна).

Сапарина Е. В.

Последняя тайна жизни : Павлов. Этюды о творчестве / Е. В. Сапарина. – Москва : Мол. гвардия, 1986. – 175 с.

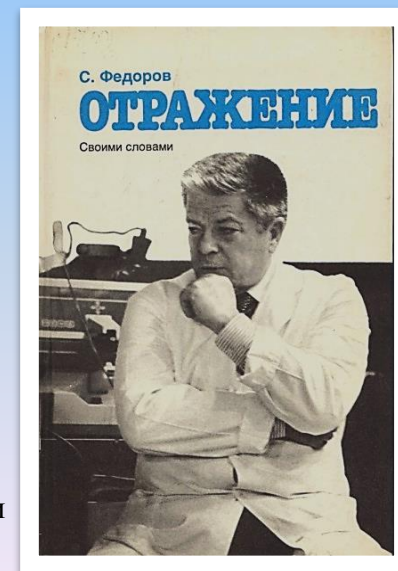
Книга о великом русском ученом, выдающемся физиологе И. П. Павлове, об удивительной жизни этого замечательного человека, который должен был стать священником, а стал ученым-естествоиспытателем, борцом против религиозного учения о непознаваемой, таинственной душе. Вся его жизнь – пример активного гражданского подвига во имя науки и ради человека.

Федоров С. Н.

Отражение / С. Н. Федоров. – Москва : Планета, 1990. – 200 с.

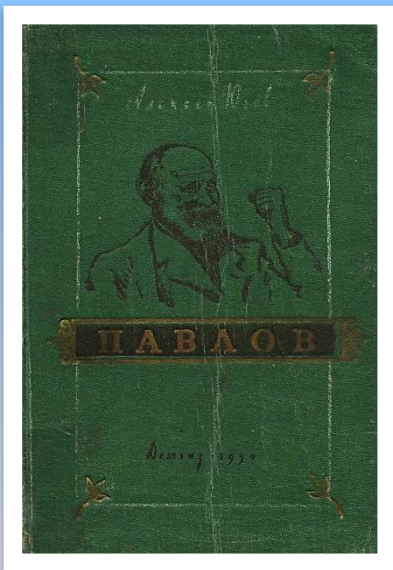
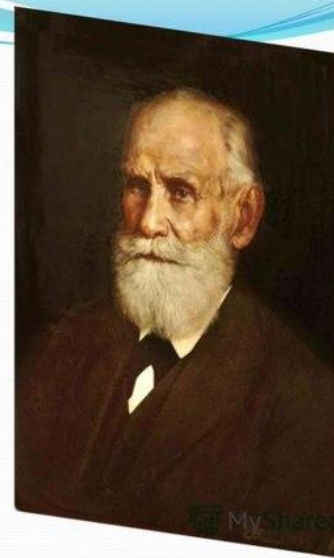
Профессор Святослав Николаевич Федоров – врач-хирург, открывший новое направление в медицине, он автор более 300 научных работ, лауреат международной премии «Оскар», присуждаемой за выдающиеся изобретения и их внедрение.

Приятно, когда тебя называют первопроходцем, но как редко мы задумываемся, каким трудом и упорством даются шаги в неизведанное. Федоров шел к цели долгой и трудной дорогой. И двигала им потребность нести людям добро, убежденность в своей способности дать свет прозрения.

И. П. Павлов – великий физиолог

Иван Петрович Павлов (1849–1936 гг.) – великий русский физиолог. Он стал разработчиком новых принципов физиологического исследования, которое обеспечивало познание организма как единого целого, находящегося в единстве и постоянном взаимодействии с окружающей средой. Также Павлов выступил создателем материалистического учения о высшей нервной деятельности животных и человека.

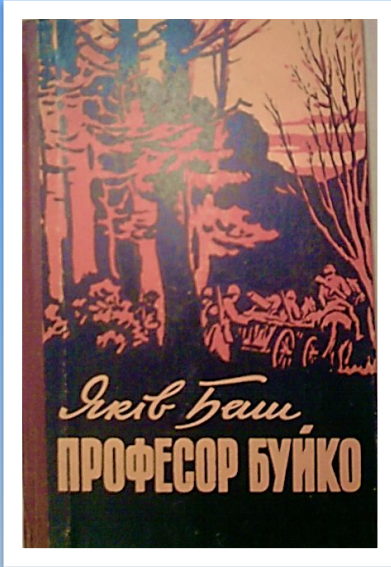
Югов А.

Павлов / А. Югов. – Москва : Детская л-ра, 1954. – 269 с.

Книга розповідає про І. П. Павлова, який став видатним вченим, гордістю вітчизняної науки, «першим фізіологом світу», як назвали його колеги на одному з міжнародних з'їздів. Йому присудили Нобелівську премію, вибрали членом 130 академій і наукових товариств.

Жоден з наших вчених того часу, навіть Д. І. Менделєєв, не мав такої відомості за кордоном. Він прожив дуже довге життя, його називали «романтичною, майже легендарною особою», «громадянином світу».

МЕДИЧНІ ПРАЦІВНИКИ У ГОДИНУ ВОЄННОГО ЛИХОЛІТТЯ

Баш Я.

Професор Буйко / Я. Баш. – Київ : Художеств. л-ра, 1962. – 118 с.

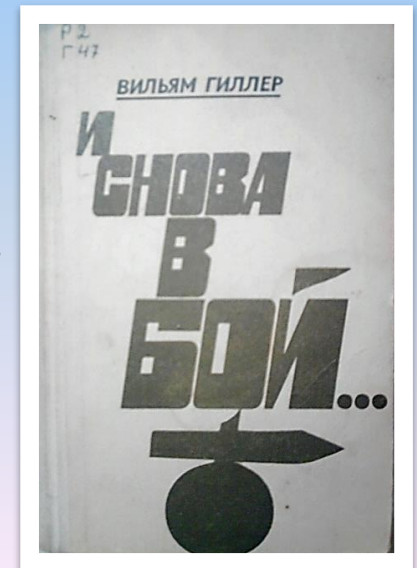
І змовкли громи. Сонце розбило хмари. Знов спокійно і весело заблищала Ірпінь. А над нею, на високому горбі, на місці страшного пожарища, виросла могила, прикрашена квітами. Сходяться люди до тієї могили і схиляють перед нею голови, як перед святиною. І сяють у квітках слова : « Петро Михайлович Буйко».

Про подвиг професора київської клініки, народного месника в час підпільної й партизанської боротьби проти фашистських окупантів на Україні і розповідається в цій глибоко хвилюючій повісті Якова Баша.

Гиллер В.

И снова в бой / В. Гиллер. – Москва : Совет. писатель, 1979. – 430 с.

Ета повість в основі своєї документальна. В ній розказана історія створення госпітала, котрий вслід за наступаючими радянськими військами пройшов від Москви до Берліна, розділяючи разом з передовими частинами багато лишень і небезпек. Скільки раз приходилося колективу госпітала на новому місці, на спаленій ворогом землі, ставити госпітальні палатки, будувати бараки, операційні. Яким величезним трудом все це давалося! І з яким нетерпінням ці люди чекали моменту, коли все вистроєне їхніми руками можна буде кинути, щоб, рухаючись вслід за армією на захід, знову взяти в руки топоры і пили... І знову в бій! В бій за життя бійців, за їх повернення в строю.

Гусарова Т. Н.

Воины в белых халатах / Т. Н. Гусарова. – Днепропетровск : Промінь, 1985. – 102 с.

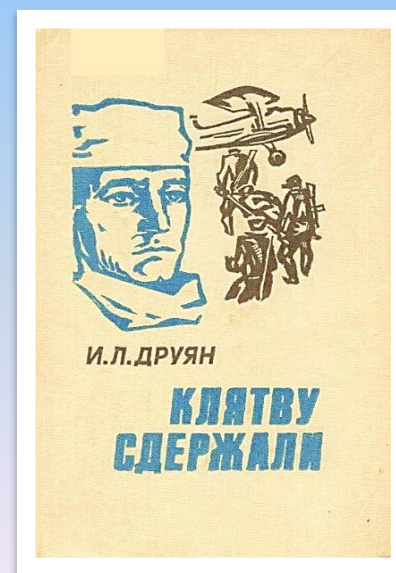
Автор документальной повести, бывший фронтовик, рассказывает о мужественной борьбе с врагом патриотических групп медиков Днепропетровщины, оказавшихся в годы Великой Отечественной войны на временно оккупированной гитлеровцами территории. Тяжелые испытания выпали на их долю, но люди в белых халатах выстояли. Многие из них погибли, не изменив своему долгу.

Друян И. Л.

Клятву сдержали / И. Л. Друян. – Минск : Беларусь, 1987. – 224 с.

Один из основоположников античной медицины, выдающийся врач и естествоиспытатель написал для себя и своих учеников несколько заповедей, которые стали известны позже как клятва Гиппократова. Все эти заповеди направлены к одному – врач должен беззаветно служить людям, делать им только добро.

Молодой выпускник медицинского института, ныне кандидат медицинских наук, Ибрагим Леонидович Друян в первые дни войны дал с товарищами клятву Гиппократова и сдержал ее. Где бы ни был : на фронте, в лагере военнопленных, в партизанских бригадах и соединении, он был верен ей. Автор ведет откровенную беседу о долге, о слове врача, о благородной и трудной профессии – приходить на помощь больному.

Мирский М.

Спасенные жизни / М. Мирский. – Москва : Полит. л-ра, 1971. – 110 с.

В роки війни медики повернули до лав більше 72 процентів поранених і 90 процентів хворих воїнів. Це рівнозначно тому, що фронт отримав сотні тисяч обстріляних, загартованих бійців. Про героїзм медиків на фронтах, їх самовіддану працю в тилу, про всенародну допомогу пораненим і хворим воїнам розповідає ця книга.

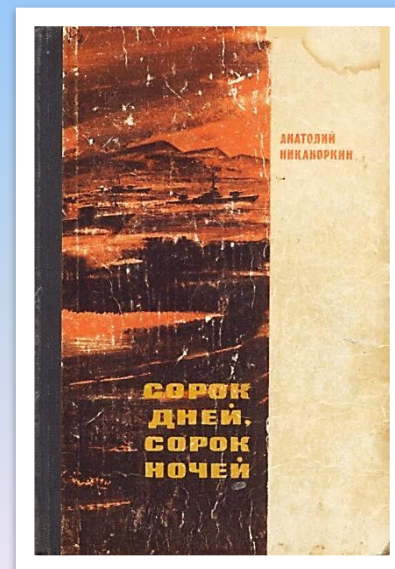
Никаноркин А. И.

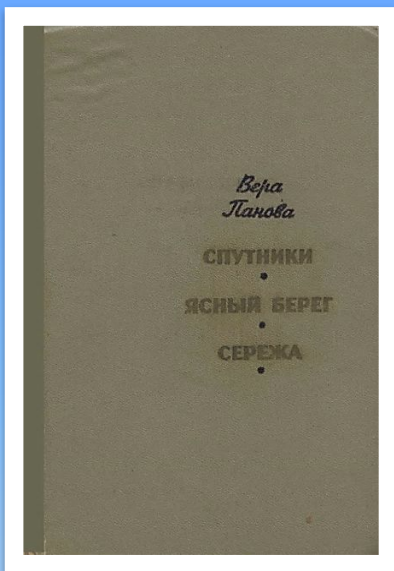
Сорок дней, сорок ночей / А. И. Никаноркин. – Симферополь : Крым, 1969. – 198 с.

Шумить стрімка Керченська затока, шумить. Осінні шторми нагадують про десантні ночі.

Сорок днів і сорок ночей в умовах повної блокади стояли десантники на смерть. А потім здійснили майже неможливе – прорвавши оточення, пройшли ворожими тилами і зайняли ключову височину над Керчю – Мітридат.

Ця книга – це документальна хроніка ельтигенського десанта. Автор, тодішній випускник медінституту написав тільки те, що бачив і пережив особисто.

Панова В.

Спутники. Ясный берег. Сережа / В. Панова. – Москва : Известия, 1969. – 525 с.

Спутники – талановита оповідь про санітарний поїзд, про людей, що працювали в ньому з перших днів війни до Перемоги. Книга завоювала визнання завдяки величезній довірі і любові письменниці до своїх сучасників. В поїзді багато зроблено для полегшення страждань поранених, для покращання їх харчування. Письменниця сповнена уваги до кожного супутника у цій незвичній мандрівці : і до начальника поїзда, глибоко штатської людини лікаря Белова, і до замполіта Данилова – душі загону, і до обивателя з медичним дипломом лікаря Супругова, і до галасливої легковажної медсестри Фаїни, що знайшла в поїзді особисте щастя, і до санітарки Олени Огородникової з її неповторним світом всеохоплюючої любові.

Угрюмов Б. Л.

Незримый фронт : Воспоминания и размышления врача / Б. Л. Угрюмов. – Киев : Молодь, 1981. – 152 с.

Эта книга – рассказ профессора – инфекциониста Б. Л. Угрюмова, прошедшего огненными верстами Великой Отечественной войны с ее первого и до последнего дня, о нелегкой работе наших медиков на фронте, об их стойкости, мужестве, героизме, о преемственности поколений.

Цесарський А.

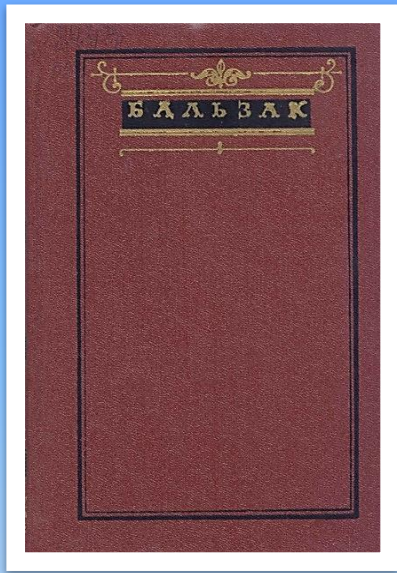
Записки партизанського лікаря / А. Цесарський. – Вінниц. обл. кн.-газ. вид-во, 1962. – 348 с.

Альберт Веніамінович Цесарський – учасник партизанського руху на Україні під час Великої Вітчизняної війни. Він був лікарем в партизанському загоні Д. М. Медведєва, що діяв на Ровенщині.

У своїй книзі А. Цесарський правдиво й цікаво розповідає про героїчну боротьбу радянських партизанів і підпільників проти фашистських окупантів і зокрема про подвиги прославленого радянського розвідника Миколи Кузнецова. Окремі епізоди, що про них розповідає автор, відбувалися у м. Вінниці.

ЛІКАР В ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Бальзак О.

Собрание сочинений: в 10 т. Т. 9. Человеческая комедия; Этюды о нравах; Сцены сельской жизни / О. Бальзак; пер. с франц. – Москва: Художеств. л-ра, 1986. – 511 с.

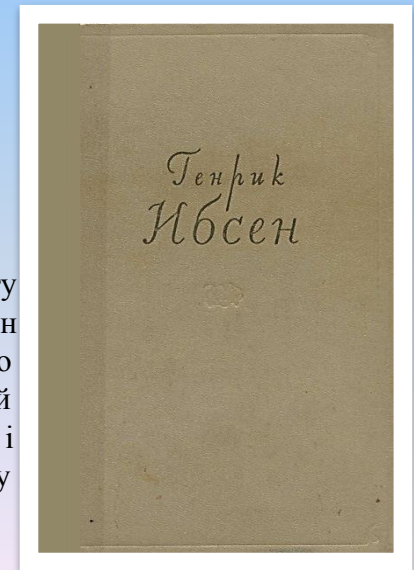
Роман «Сільський лікар» входить до «Сцен сільського життя» геніальної «Людської комедії». Він надзвичайно дорогий автору.

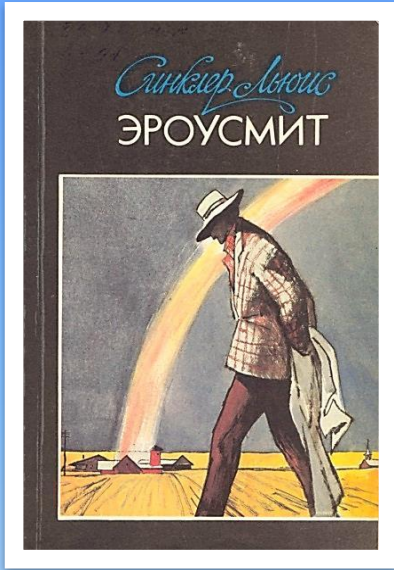
Бальзак створив своєрідну утопію. Намаганнями незвичайного сільського лікаря Бенасі абсолютно перетворено громаду на околиці Гренобля. Він являє собою яскраву особистість. Це образ лікаря-громадянина, що давно відрікся всього особистого заради суспільного блага.

Ибсен Г.

Собрание сочинений: в 4 т. Т. 3. Пьесы / Г. Ибсен; пер. с норвеж. – Москва: Искусство, 1957. – 855 с.

До образу лікаря Ибсен звертається часто у своїй творчості. В п'єсі «Ворог народу» змальовано ту протидію, що зустрічає кожна спроба викрити існуючу проблему і знайти його коріння. Доктор Стокман відкрив причину зарази, що просочувалася в цілебні води, головне джерело благополуччя невеликого курортного містечка. Він прагне, щоби наука перешкодила отруєнню хворих і, упевнений у своїй правоті, розраховує на повну підтримку місцевих мешканців. Та заторкнуті інтереси власників, і «компактна більшість» відвертається від «ворога народу» Стокмана, піддають його жорстокому цькуванню. Доктор Стокман продовжує боротьбу.

Льюис С.

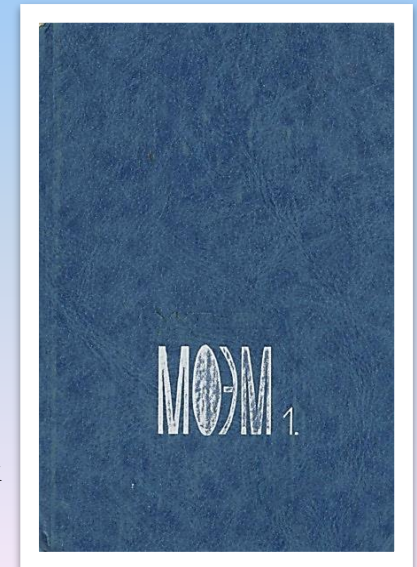
Эроусмит : роман / С. Льюис ; пер. с англ. Н. Вольпин. – Москва : Правда, 1990. – 480 с.

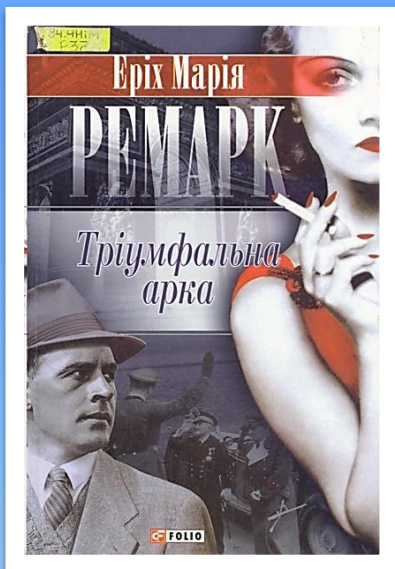
В центре романа прогрессивного американского писателя С. Льюиса – беспокойный, духовно независимый рыцарь науки Мартин Эроусмит, борющийся со стяжателями, которые умеют делать бизнес и из практической медицины, и из любого научного открытия. Фигура молодого радикала и новатора, грубовато-честного, презирующего деньги и титулы, дана на фоне американской действительности, которая представлена широко и наглядно.

Моэм У.

Собрание сочинений: в 5 т. Т. 1. Бремя страстей человеческих : роман / У. Моэм ; пер. с англ. – Москва : Художеств. л-ра, 1991. – 671 с.

Красней роман Моема, безумовно, несе відбиток того, що автор в молодості отримав медичну освіту. Лікарем після багаторічних шукань стає головний герой роману Пилип Кері. Каліка, глибоко відчуваючи свою ваду, він спромігся швидко увійти в довіру до пацієнтів. В романі подані неприкрашені картини з життя лондонських лікарень для бідних, робота дільничних лікарів, що обслуговують злиденних і обездолених. Кері чудово розумів причини ряду захворювань і у міру своїх сил з ними боровся.

Ремарк Е. М.

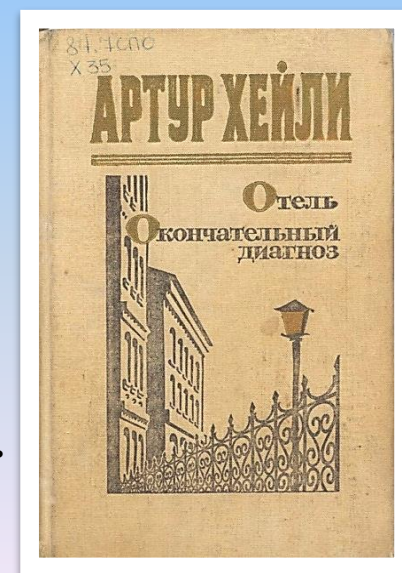
Тріумфальна арка : роман / Е. М. Ремарк ; пер. з нім. Є. Поповича. – Харків : Фоліо, 2006. – 415 с.

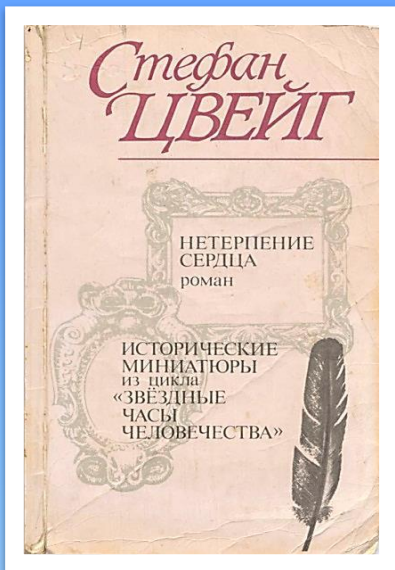
Головний герой «Тріумфальної арки» Равік, колишній солдат, а нині вигнанець, що утік з фашистського концтабору і тепер нелегально живе і працює в Парижі. І хоча він не раз бачив смерть – і на полі бою, і на операційному столі (бо він хірург), - на порозі всесвітньої катастрофи, якою стала Друга світова війна, розв'язана фашистами, Равік якимось по-новому починає шанувати життя, «навіть ту іскру життя, що жевріє в черв'якові...» Бо захист, збереження «іскорки життя» - це найважливіша програма не тільки для героя книжки, а й для самого Ремарка, письменника і людини, що колись опинилась віч-на-віч з фашизмом.

Хейли А.

Отель. Окончательный диагноз : романы / А. Хейли. –Хабаровск : Кн. изд-во, 1991. – 480 с.

Хейлі «Остаточний діагноз». Це лікарня. Лікарня, в якій вирує життя. Тут лікують людей – і не просто лікують, а рятують. Однак, чи це є головним у світі лікарні ? У світі, де інтригують і товаришують, ризикують і зраджують, закохуються і втрачають кохання – просто живуть людським життям. А життя, як кажуть, - це остаточний діагноз.

Цвейг С.

Нетерпение сердца. Исторические миниатюры / С. Цвейг ; пер. с нем. – Москва : Правда, 1988. – 416 с.

Дія роману відбувається перед початком великої трагедії – Першої світової війни. Тему активного жалю, жалю, що не зупиняється на півдорозі, допомагає розкрити образ віденського лікаря Кондора. Він чудовий спеціаліст, у своїй практиці не обмежується звичайними випадками, його цікавлять тільки ті, у котрих інші лікарі розводять руками.

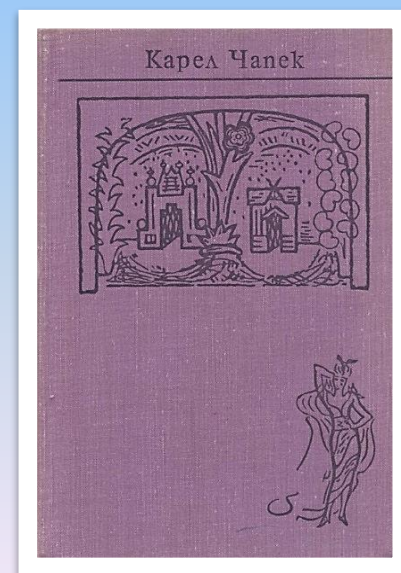
Цвейг підкреслює : можливо, як лікар Кондор не кращий за інших, та як людина, він кращий за багатьох, він не може нікого залишити напризволяще, допомогти його обов'язок, а неможливість надати допомогу викликає у нього відчуття тяжкої провини.

Чапек К.

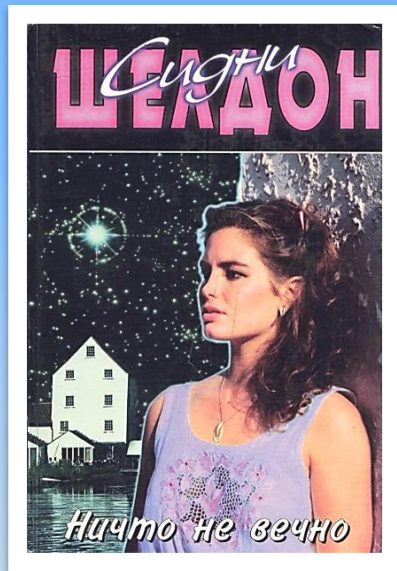
Собрание сочинений: в 7 т. Т. 4. Пьесы / К. Чапек ; пер. с чешск. – Москва : Художеств. л-ра, 1976. – 608с.

С полохом пролунала п'єса «Біла хвороба», що була написана в 1937 році. Перед глядачем в абстрактній формі постали події, що відбувалися в Германії. Вони сприймалися як дійсність, хоча всі розуміли, що біла хвороба – вигадка автора.

В п'єсі стикнулися два витоки – гуманність, втілена у докторові Галені, і тиранія – Маршал. Центральний персонаж доктор Гален – скромна безкорислива і мужня людина. Країна охоплена білою хворобою, і Гален – єдиний володар ним же відкритого засобу проти неї. Та він вимагає за свої ліки забезпечення миру, роззброєння. Делікатного, сором'язливого лікаря ніхто не може похитати в його рішучості – віддати ліки тільки за мир : ні світила науки, ні багатії, ні представники влади. Доктор Гален здійснює подвиг, він отримує моральну перемогу.

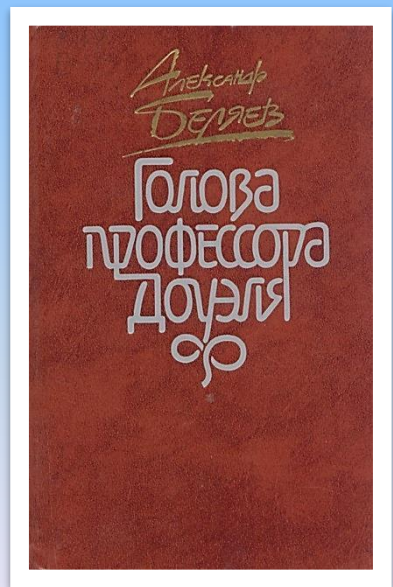

Шелдон С.

Ничто не вечно : роман / С. Шелдон ; пер. с англ. А. П. Романова. – Москва : Изд-во Новости, Изд-во АСТ, 1999. – 368 с.

Три дівчини – подруги скінчили навчання і поступили ординаторами в одну клініку. Тяжка, виснажлива праця майже цілодобово. Але й для особистого життя поступово знаходиться час, от тільки воно складається не для всіх вдало. Проте, й само життя багате на несподіванки зовсім не радісні. Не всі подруги витримають випробування і одержать горде звання лікаря.

МЕДИЧНІ ТЕМИ У НАУКОВІЙ ФАНТАСТИЦІ

Беляев А. Р.

Голова професора Доуэля : повести и рассказы / А. Р. Беляев. – Москва : Правда, 1987. – 464 с.

Фантастичне оповідання, в основі якого – споконвічна мрія людини про перемогу над смертю. Головний герой, професор Доуель, в своєму прагненні подовжити людське життя навчився його підтримувати у відділеній від тіла людській голові. Чесний, та надто довірливий учений, він потрапив до рук підступного злочинця, свого учня Керна. Але й перетворений на «голову», він продовжує творити і мислити.

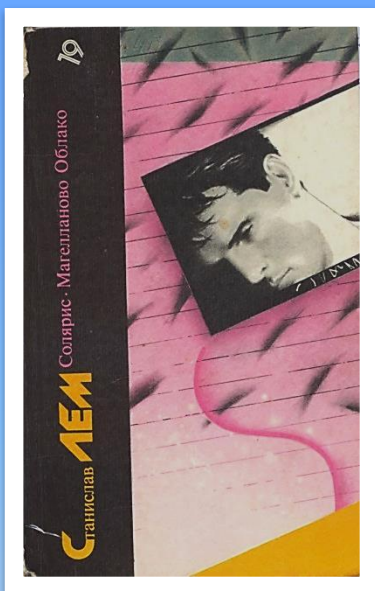
Наукові проблеми, що були підняті в книзі, свого часу послужили поштовхом для роботи реаніматологів.

Беляев А. Р.

Человек – амфибия / А. Р. Беляев. – Киев : Веселка, 1988. – 352 с.

Сповнений глибокого драматизму роман про долю хлопчика Іхтиандра, перетвореного талантом хірурга Сальватора на земноводну істоту. Беляєв створив образ майже всемогутнього лікаря, ушавленого надзвичайними за сміливістю операціями. Індіанці його обожнювали, тому що легендарний доктор ніколи не відмовляв їм у допомозі, вони вважали, що він воскрешає померлих. Він робив найскладніші пересадки органів, аби удосконалити людський організм. Шляхетний гуманіст-одинак мріяв створити таких людей, які змогли би оволодіти скарбами океанських глибин, та не врахував наслідків свого рішення. Його створіння Іхтиандр стає жертвою корисливих авантюристів, а сам Сальватор має витримати боротьбу із церковниками, що звинуватили його у гріховних дослідках над людьми. Різноманітні типи скафандрів забезпечують в наш час довге перебування людини під водою без необхідності хірургічного втручання, та беляєвські образи, безумовно, стимулювали людську думку для вирішення цієї проблеми.

Лем С.

Солярис. Магелланово Облако : романы / С. Лем ; пер. с польск. – Москва : Радуга, 1987. – 480 с.

«Магеланова хмара» - цей твір Станіслава Лема – одночасно фантастичний, психологічний і філософський роман.

Батько головного героя був лікарем – хірургом, в молодості він обслуговував ракети. Син пішов стопами батька. Щоб стати лікарем, він вивчав хірургію, зореплавання і кібернетику, був чудовим спортсменом. В багатолітньому польоті до зірок Альфа Центавра герой пізнав і кохання, і самотність, він продовжував учитися у хірурга – віртуоза Шрея, у біофізика Гообара, що відкрив нову теорію життєвих процесів. Незвичайні умови відбиваються на здоров'ї людей, і медики шукають нові методи та засоби лікування.

Пэйер Сью

Другое тело. Шоу Б. Муж из двух времен. Ганн Д. Где бы ты ни был / С. Пэйер, Б. Шоу, Д. Ганн ; пер. с англ. – Харьков : Гриф, 1994. – 464 с.

Пейер Сью «Друге тіло» - і знову довічне питання життя і смерті. Воно постало і перед героїнею романа, котрій трансплантували тіло іншої жінки. Хто вона тепер : Венді чи Дженіфер? Як пристосуватися до нових реалій? Як бути з моральною стороною цієї події? Перемігши всі труднощі, вона робить висновок : життя прекрасне за будь-яких обставин, коли ти вже одного разу ледь не втратила його.

